

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Весела Иванова Бояджиева,

Катедра „Теория на музиката“, ТКДФ,

НМА „Проф. Панчо Владигеров“

относно конкурс за

академичната длъжност „доцент“

по професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство

към Катедра „Теория на музиката“

НМА „ПРОФ. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ“,

обявен в „Държавен вестник“, бр. 3 от 09.01.2024 г.

с кандидат: гл. ас. д-р Надежда Тодорова-Радева

Единственият кандидат за конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“, специалност хармония към катедра „Теория на музиката“, е гл. ас. д-р Надежда Тодорова-Радева. Конкурсът е обявен на основание чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ за нуждите на катедра „Теория на музиката“ на НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Всички етапи на конкурса са преминали коректно при спазване на условията и реда на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му в сила от 06.07.2018 г. Кандидатът в конкурса отговаря на условието за покриване на Минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, което е констатирано на заседание на научното жури.

Творческата автобиография на кандидата показва активна и разнообразна академична дейност. Справката за изпълнение на минималните национални изисквания е представена с нужните доказателства.

Хабилитационният труд е със заглавие „Хармония и вертикал в сонорно-алеаторните инструментални композиции на Кшиштоф Пендереcki в периода 1960-1962 година“ и има за цел да систематизира и обобщи многообразието и сложността от явления в областта на хармонията, разгледани в контекста на разнородния и сложен XX век. В Предговора авторката очертава ясно своя обект на изследване и структурата на текста.

В Първа глава изчерпателно са разгледани наличните източници по отношение на терминологичния апарат. В самото начало са съпоставени битуващи термини със сходно значение, като *сонористика*, *соноризъм*, *сонорика*, *сонористична хармония*, които създават терминологична синонимия в музикалната терминология, но не във всички случаи могат да бъдат съотнесени към конкретното изследване, свързано с творбите на Кшиштоф Пендереcki. Получава се един оригинален теоретичен срез, интерпретация на терминологията, с която се прави опит да се извлече обобщено знание за индивидуалните творчески търсения на композиторите от разглеждания период. По този начин е осъществен плавен преход към очертаване границите на сонорно-алеаторния период в творчеството на Кшиштоф Пендереcki. Втората глава, първата част, се фокусира върху фактурно-пространствената и структурната организация на вертикала в нейните разнообразни форми. Втората част от тази глава обобщава звуково-визуалните представи. Трета глава представлява анализ на сонорно-алеаторните произведения на композитора.

Като цяло, начинът на изложение на текста показва твърде повърхностно и хаотично сравнение между посочените композитори Дебюси, Стравински, Варез, Ксенакис, Берио, Лигети и много други. За да

се прави сравнение между толкова индивидуални подходи към звуковата материя, каквито предлагат композиторите от XX век, е необходимо задълбочено познаване на тяхното творчество, както и на изследванията от водещи европейски теоретици. Този аспект явно липсва в текста на Надежда Тодорова. Посочената използвана литература е основно на руски език, като една голяма част от нея не присъства в основния текст под формата на точни цитати, което създава затруднения при разграничаване на основната авторска мисъл и тази, дошла от друг източник. Също така, липсва лична оценка от страна на авторката по отношение на това многообразие. Поради тези първоначални наблюдения текстът може да се определи като реферативен. При по-задълбочено вглеждане в текста обаче се установяват многобройни словосъчетания с наличие на руски думи в основния текст на авторката: „пределно осторожното въвеждане на тембри“ (с. 69), „дълбинна перспектива“ (с. 85), „членение на раздели“ (с. 94), „нанизване на образи-смисли“ (с. 95), „равноценност“ (с. 95), „симетричната тричастна структура“ (има се предвид триделна) (с. 96), „алеаторически репетиции“ (с. 97), „от крупното към частното“ (с. 98), „тричастна динамизирана форма“ (с. 106), „формент-групите“ (с. 111), „гул самолетов“, „ефект оцепения“, „подражание вопля, как разсейване радиуса действия атомной бомбы“ (с. 118). Наличието на недопреведен руски текст, който има претенции да е авторски, т.е. не е ограден в кавички, е силно смущаващ. Това е доказателство за компилативна, а не авторска разработка.

В хода на изследването са намесени твърде много термини, които нямат значение на работни термини, нямат повтаряемост и отново създават съмнение за авторството на текста. Липсват задължителните изводи към всяка глава, а Заключението следва същия стил – липса на разграничаване между авторски и чужди идеи.

По отношение на приложените примери също констатирам некоректност – липсва задължителното пълно библиографско описание на използваните партитури.

Кандидатът в този конкурс е лоялен колега с дългогодишен стаж в НМА и искрено смятам, че заслужава издигане в служебната йерархия. Надявам се посочените пропуски в хабилитационния труд да бъдат взети под внимание преди той да излезе от печат.

Като имам предвид успешната преподавателска дейност на Надежда Тодорова-Радева в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, гласувам ЗА придобиване на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

София, 30.04.2024

Проф. д-р Весела Бояджиева